

GROEN WERKT

Tegenbegroting
2010

GROENLINKS
ZIN IN DE TOEKOMST

WWW.GROENLINKS.NL

WERKEN AAN EEN GROENE TOEKOMST

Tegenbegroting 2010

GroenLinks presenteert met deze tegenbegroting 2010 haar wijzigingsvoorstellen voor de miljoenennota 2010 van het Kabinet Balkenende IV. GroenLinks kiest voor oplossingen die zoveel mogelijk werk creëren, rechtvaardig en groen zijn, en die financieel goed uitpakken voor de toekomst.

Veel mensen dreigen in 2010 hun baan te verliezen. Tegelijk is er heel veel werk te doen: in de zorg, op scholen en in schone energie. Er is veel vraag naar nieuwe huizen, er moeten dringend nieuwe trein- en tramverbindingen aangelegd worden. GroenLinks wil dan ook extra geld voor investeringen die banen opleveren. Bij voorkeur groene banen. En banen voor mensen die het moeilijk hebben op de arbeidsmarkt. Voor GroenLinks is werk in 2010 topprioriteit.

De economische crisis is een wereldwijde crisis van bijzondere omvang. Deze crisis vraagt ook om bijzondere antwoorden. GroenLinks wil de economische crisis bestrijden op een manier die bijdraagt aan het oplossen van de klimaatcrisis. De klimaatop in Kopenhagen eind dit jaar slaagt alleen als Westerse landen bereid zijn tot internationale solidariteit. De klimaatcrisis aanpakken en werk scheppen gaan hand in hand als we nu kiezen voor duurzame economische groei.

GroenLinks investeert in 2010 ruim twee keer zoveel als het kabinet. Wij laten het tekort niet verder oplopen, maar vragen vooral de sterkste schouders om een hogere bijdrage. Om op termijn de overheidsfinanciën weer gezond te krijgen, zijn structurele hervormingen nodig. GroenLinks wil voorkomen dat toekomstige generaties de lasten dragen van extra uitgaven nu. Daarom presenteren we in deze tegenbegroting ook voorstellen voor structurele hervorming van de pensioenen, de woningmarkt en de arbeidsmarkt. Het gaat daarbij niet alleen om bezuinigen maar ook om voorstellen die van Nederland een prettiger land maken om in te leven.

Tweede Kamerfractie GroenLinks

Den Haag, 15 september 2009

Femke Halsema

Jolande Sap

Tegenbegroting 2010 GroenLinks

	Investering	Lasten- verlichting	Ombuiging	Lasten- verzwaring
Groen				
Groen wonen	350			
Wind op zee	150			
Openbaar vervoer	1.000			
Groen vervoer	350			
Klimaatbeleid ontwikkelingslanden	200			
Autowegen			450	
Vliegtax			160	160
Milieubelastingen				2.100
Werk				
Kinderopvang	500			
Zorg	1.000			
Onderwijs	1.000			
Arbeidsmarktbeleid kwetsbare groepen	250	700		
Zelfstandig ondernemerschap		500		
Papaverlof				70
Mantelzorgverlof		100		
Belastingverlaging laagbetaald werk		1.300		
Sociaal				
Kinderbijslag en zorgtoeslag			4.000	
Geen gratis schoolboeken			200	
Nivellering belastingsysteem		800		600
Koopkrachtondersteuning minima	200			
Spaar- en levensloopregeling				450
Ontwikkelingssamenwerking	110			
Defensie			300	
TOTALEN	5.110	3.400	5.110	3.380

Structurele hervormingen GroenLinks

AOW op basis van arbeidsverleden	0,10 %
AOW premieheffing ook voor ouderen	0,50 %
Beperken fiscaal voordeel eigen huis	0,50 %
Moderniseren arbeidsmarkt	0,30 %
Afschaffen aanrechtsubsidie	0,15 %
Belastingvrij pensioensparen begrenzen	0,20 %
TOTAAL	1,75 %

Groen

Groen wonen

De stagnerende bouw moet worden vlot getrokken. GroenLinks investeert 200 miljoen extra in de woningbouwproductie. Niet alleen vergroenen we zo de woningen, ook stimuleren we op deze manier de werkgelegenheid in de bouw.

GroenLinks wil mensen stimuleren om te investeren in het energiezuiniger maken van hun woning, bijvoorbeeld met dubbel glas, extra isolatie en de aanleg van zonnepanelen of groene daken. Daarom willen we een vouchersysteem invoeren. Alle bezitters van huizen ouder dan bijvoorbeeld 20 jaar hebben recht op een voucher die gebruikt kan worden voor groene verbeteringen aan hun huis. We investeren 150 miljoen in dit systeem.

Wind op zee

De aanleg van windmolenparken op zee verloopt veel te traag. Het kabinet schuift de bescheiden maar noodzakelijke investering van 160 miljoen op de lange baan (naar 2014). Wij willen een Spoedwet Wind op Zee om korte metten te maken met de stroperige aanpak van het Rijk. Zo kunnen de gestelde doelen voor windenergie worden gehaald.

Openbaar vervoer

We investeren 500 miljoen in onderhoud, aanleg en capaciteitsverhoging van het spoor door onder andere spoorverdubbeling, langere perrons en inhaalsporen. Ook wordt de gebruiksvriendelijkheid voor bijvoorbeeld gehandicapten verbeterd, zodat het voor iedereen prettiger reizen wordt.

Oude bezuinigingen op de exploitatie van het OV worden teruggedraaid. GroenLinks investeert 130 miljoen, waardoor bestaand materieel en infrastructuur beter worden benut, de werkgelegenheid toeneemt en de automobilititeit daalt.

Er komt een fonds voor de tram, waarmee steden en regio's met medefinanciering van het Rijk kunnen investeren in de terugkeer van de tram. Hierdoor komt er 370 miljoen meer vrij voor de ontwikkeling van tram- en lightrails. Concrete plannen in bijvoorbeeld Maastricht, Nijmegen en Zwolle/Kampen kunnen worden uitgevoerd, net als de plannen voor een stedenbaan in de regio Rotterdam-Den Haag en verlenging en *vertramming* van de Zuidtangent rondom Amsterdam.

Groen vervoer

De overheid moet zelf het goede voorbeeld geven

als het gaat om groene maatregelen. Het rijk verruult daarom haar dienstauto's door elektrische auto's. Lokale overheden moeten zorgen voor oplaadpunten. Met deze maatregelen investeren we 200 miljoen in de ontwikkeling van de elektrische auto.

Fietsen is goed voor mens én milieu. Daarom willen we 150 miljoen investeren in meer en betere fietsroutes. Het aantal fietsenstallingen bij stations wordt flink uitgebreid, zodat reizigers hun fiets ook goed kunnen stallen.

Klimaatbeleid ontwikkelingslanden

De klimaatverandering heeft wereldwijde gevolgen, zoals overstromingen of juist verwoestijning. Om de gevolgen van de klimaatcrisis op te vangen, willen we komend jaar 200 miljoen euro vrijmaken voor klimaatadaptatie van ontwikkelingslanden.

Autowegen

GroenLinks bezuinigt op een aantal investeringen van het kabinet in het doortrekken en verbreden van snelwegen. Hiermee besparen we 450 miljoen en voorkomen we dat er nóg meer asfalt komt.

Herinvoering vliegtax

GroenLinks voert de door het kabinet vrijwel direct afgeschafte vliegtax weer in. Vliegen is milieubelastend, vooral op korte afstanden. Vliegers worden in de huidige situatie juist bevoordeeld ten opzichte van andere reizigers, omdat er over vliegtickets geen BTW wordt berekend en kerosine nog steeds vrij is van accijns. Deze maatregel levert 320 miljoen op.

Milieubelastingen

De energieheffing voor gas en elektriciteit wordt verhoogd voor het midden- en grootbedrijf. Vaak zijn dit de grootverbruikers en dus ook grootvervuilers. Dit betekent een lastenverzwaring van 800 miljoen voor grijze bedrijven.

Het voordelige tarief voor rode diesel, dat vooral gebruikt wordt in de landbouw, wordt afgeschaft. Daarnaast vervalt het verlaagde tarief voor de glastuinbouw. Opbrengst hiervan is 320 mln.

GroenLinks wil de aanschafbelasting op personenauto's niet afschaffen, maar zoveel mogelijk vergroenen. Hoe zuiniger een auto is, hoe minder deze in de showroom kost. Bestelwagens en

taxi's gaan ook wegenbelasting (MRB) betalen, want die rijden immers ook over de weg. De accijns op benzine en diesel wordt met 0,7 cent per liter verhoogd. Zo stimuleren we aankoop van zuinige auto's nog meer.

GroenLinks wil dat autorijden naar het werk niet langer fiscaal aftrekbaar is. Dat levert 600 miljoen op waarmee het openbaar vervoer aantrekkelijker wordt gemaakt. Deze maatregel leidt er ook toe dat mensen dichterbij hun werk gaan wonen.

Kinderopvang

De bezuinigingen op de kinderopvang belemmeren een volwaardig stelsel van opvangvoorzieningen voor werkende ouders. Modern gezinsbeleid komt zo niet van de grond. Daarom worden eerdere bezuinigingen teruggedraaid en investeren we 500 miljoen in kinderopvang, zodat er meer ruimte is voor ouders om te werken.

Zorg

GroenLinks trekt structureel 400 miljoen extra uit voor meer personeel en voor verbetering van de kwaliteit in de gehandicaptenzorg en de verpleeg- en verzorgingshuizen. In veel instellingen verschaalt de zorg door een oplopende werkdruk. Met het geld kunnen instellingen extra personeel aantrekken en de kwaliteit van de zorg verbeteren door bijvoorbeeld de groepsomvang te verkleinen.

Gemeenten krijgen er 400 miljoen structureel bij om hun kwetsbare inwoners te ondersteunen op het vlak van participatie en zorg. Met dit geld kunnen gemeenten nieuwe voorzieningen opzetten voor mensen die door de bezuinigingen op de AWBZ het recht op persoonlijke begeleiding en ondersteuning verliezen.

Voor de Jeugdzorg trekken we structureel 100 miljoen extra uit, om meer preventief te werken en de wachtlijsten weg te werken.

GroenLinks trekt 100 miljoen uit om in de financiële tegemoetkoming voor chronisch zieken en gehandicapten te verbeteren.

Onderwijs

GroenLinks trekt 300 miljoen uit voor het MBO. Daarmee investeren we in het tegengaan van schooluitval, extra begeleiding van zorgleerlingen en het creëren van extra stageplaatsen. MBO-studenten krijgen, net als HO- en WO-studenten, een gratis OV-kaart.

Het primair en voortgezet onderwijs krijgen 300 miljoen extra voor vermindering van de werkdruk, aanstellen van voldoende gekwalificeerd personeel, het tegengaan van schooluitval en extra conciërges. Hiermee draaien we de bezuinigingen van het kabinet terug.

GroenLinks investeert 200 miljoen in het Hoger Onderwijs om de kwaliteit te verbeteren. Dit wordt ondermeer geïnvesteerd in het verlagen

van de werkdruk, onderzoek en extra begeleiding. GroenLinks investeert 200 miljoen in het individueel scholingsbudget, waarmee dit ook beschikbaar wordt voor flexwerkers en ww-ers.

Arbeidsmarktbeleid kwetsbare groepen

Het rijk financiert 250 miljoen mee aan structurele participatiebanen gericht op langdurig werklozen. Op deze manier kunnen in samenwerking met gemeenten tienduizenden mensen aan werk worden geholpen.

Daarnaast wordt er 700 miljoen gereserveerd voor Specifieke Afdracht Kortingen (SPAK) voor het bedrijfsleven, gericht op het stimuleren van het aannemen van langdurig werklozen en andere kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt.

Zelfstandigen ondernemerschap

Zelfstandigen worden zwaar getroffen door de crisis. GroenLinks wil hen tegemoet komen door het urencriterium in de fiscale regelingen voor zelfstandigen te vervangen door een inkomenscriterium. Deeltijdondernemers en zelfstandigen die hun inkomen door de crisis tijdelijk zien teruglopen, krijgen hierdoor een lastenverlichting. Daarvoor trekken we 500 miljoen uit.

Papaverlof

GroenLinks wil de regeling voor het papaverlof verder uitbreiden. Hierdoor krijgen jonge vaders van hun werkgever langer vrij om te genieten van de geboorte van een kind. De kosten hiervoor worden gedekt door het werknemersfonds, wat een bescheiden extra lastenverzwaring betekent van 70 miljoen.

Mantelzorgverlof

Er komt een gunstigere verlofregeling voor mensen die naasten verzorgen. Deze mensen worden ondersteund via de fiscaliteit met een lastenverlichting van in totaal 100 miljoen.

Belastingverlaging laagbetaald werk

Mensen die zijn aangewezen op laagbetaald werk zijn financieel vaak nauwelijks beter af dan mensen met een uitkering. GroenLinks wil de belastingen op laagbetaald werk verlagen zodat het ook voor lager opgeleiden altijd lonend is om te werken. Wij vormen de arbeidskorting daarom om in een inkomensafhankelijke arbeidskorting en trekken daarvoor 1,3 miljard extra uit.

Kinderbijslag en zorgtoeslag

Omdat hoge inkomens de kosten van kinderen zelf kunnen dragen, schaffen we de kinderbijslag voor huishoudens met een inkomen boven 100 duizend euro af. Dit levert een bezuiniging op van 100 miljoen.

Door de basisverzekering vooral inkomensafhankelijk te financieren en niet via een hele hoge nominale premie, is het niet meer nodig aan zes miljoen gezinnen een ingewikkelde en omslachtige zorgtoeslag uit te keren. We verlagen de jaarlijkse nominale premie naar 400 euro en besparen daarmee in totaal 3,9 miljard.

Geen gratis schoolboeken

GroenLinks schaft de gratis schoolboeken af. Die hebben tot nu toe alleen maar geleid tot rompslomp, zoals de verplichting om Europees aan te besteden. Hiermee besparen we 200 miljoen.

Nivellering belastingsysteem

Om de koopkracht van de lagere inkomensgroepen te ondersteunen verlaagen we het tarief in de 1e en 2e belastingschijf met 800 miljoen.

Aan de andere kant wordt er een vijfde schijf ingevoerd bij de inkomstenbelasting. Deze schijf belast het inkomen boven de 100.000 euro met 60%, wat 600 miljoen opbrengt.

Koopkrachtondersteuning minima

We trekken 200 miljoen uit voor ondersteuning van de koopkracht van de laagste inkomens.

Spaar- en levensloopregeling

GroenLinks schaft de spaarloonregeling en de levensloopregeling af. Beide regelingen schieten hun doel voorbij: noch de beoogde loonmatiging, noch de ontlasting van de spitsuur in het leven worden met de maatregelen effectief bevorderd.

Ontwikkelingssamenwerking

Door de crisis moet er enorm gekort worden op het Nederlandse budget van ontwikkelingssamenwerking, terwijl de situatie van de allerarmsten slechter wordt. We trekken daarom 110 miljoen extra uit voor internationale armoedebestrijding.

Defensie

Deelname aan het JSF project wordt beëindigd. Ook bezuinigen we binnen Defensie op nieuw wapentuig. Dit bespaart in totaal 300 miljoen.

Structurele hervormingen GroenLinks

1. AOW op basis van arbeidsverleden

De AOW wordt gemoderniseerd. Iedereen draagt bij aan de AOW en werkt naar vermogen door. Na 40 jaren werken geldt een recht op de volledige AOW. Naar keuze gaat het pensioen in tussen 63 en 70 jaar. GroenLinks voert de nieuwe AOW in 2012 in voor diegenen die dan 18 jaar of jonger zijn. Geleidelijk invoering (in circa 50 jaar), samen met goede kinderopvang en verlofregelingen, is belangrijk om een AOW-gat te voorkomen bij met name vrouwen.

2. AOW premieheffing ook voor ouderen

Naar verwachting zal het gemiddelde inkomen van 65-plussers in de nabije toekomst hoger liggen dan het gemiddelde inkomen van 65-minners. Er is geen reden meer om de uitzonderingspositie van 65-plussers in de belasting- en premieheffing te handhaven: ook zij gaan op termijn de volledige AOW-premie betalen. Ouderen met een bescheiden inkomen worden gecompenseerd met een hogere AOW.

3. Beperken fiscaal voordeel eigen huis

De hypotheekrente-af trek wordt veranderd: het huidige systeem bevoordeelt de hogere inkomens- onevenredig, is erg duur en leidt tot uitsluiting van starters. In de toekomst krijgt iedereen een zelfde belastingvoordeel van 30% over de hypotheekrente. Het belastingvoordeel beperkt zich tot de waarde van een gemiddeld huis. Het eigenwoningforfait en de overdrachtsbelasting worden afgeschaft. Het nieuwe regime wordt per 2012 ingevoerd, met een overgangstermijn tot 2030 voor mensen die al een eigen huis bezitten.

4. Moderniseren arbeidsmarkt

GroenLinks wil dat de ongelijke positie van outsiders en insiders op de arbeidsmarkt meer gelijk wordt getrokken. De WW wordt korter, maar hoger en toegankelijker. Iedereen – vaste werknemers en flexwerkers – krijgt een individueel scholingsbudget in plaats van een ontslagvergoeding. De doorwerkbonus wordt geschrapt. Er komt een prestatieverplichting voor bedrijven om arbeidsgehandicapten in dienst te nemen. Het sociale zekerheidsstelsel dat nu is gebaseerd op baan zekerheid en nazorg in de vorm van een inkomensgarantie wordt omgevormd tot een preventief stelsel gebaseerd op werkzekerheid en levenslang leren.

5. Afschaffen aanrechtsubsidie

GroenLinks wil de algemene heffingskorting voor niet of weinig verdienende partners (de 'aanrechtsubsidie') afbouwen. Het kabinet laat deze in stand voor partners die geboren zijn voor januari 1972. GroenLinks bouwt de korting in een periode van 5 jaar af voor iedereen die na 1960 is geboren. Flankerend beleid zoals scholing, kinderopvang en re-integratie is daarbij essentieel.

6. Belastingvrij pensioensparen begrenzen

Pensioenfondsen verkeren door de crisis in zwaar weer en zullen pijnlijke maatregelen moeten nemen als niet-indexeren, premieverhoging en soms ook verlagen van de pensioenen. GroenLinks wil dat er een pensioengarantie komt voor mensen met een klein aanvullend pensioen tot € 15.000. Het fiscaal voordelig sparen via pensioenfondsen wordt afgetopt op een inkomen van 1,5 keer modaal (circa € 45.000).

GROENLINKS
ZIN IN DE TOEKOMST